

§ 532 Tonttikatujen pysäköintijärjestelyjen periaatteet

HEL 2018-009831 T 08 01 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä ajoneuvojen pysäköinnin järjestelyperiaatteet asuinalueiden tonttikaduilla, pois lukien asukaspysäköintivyöhykkeet A–K.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Isoniemi, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38414
pekka.isoniemi(a)hel.fi, ylläpito
Jouni Korhonen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37080
jouni.korhonen(a)hel.fi, liikennesuunnittelu
Tommi Juntunen, ylläpitoinsinööri, puhelin: 310 39224
tommi.juntunen(a)hel.fi, valmistelija

Liitteet

- 1 Asukaspysäköintivyöhykkeet
- 2 Havainnollistava piirros pysäköintijärjestelyjen muutoksista
- 3 Raportti pysäköintijärjestelyistä talvella 2012–2013
- 4 Raportti pysäköintijärjestelyistä talvella 2013–2014
- 5 Raportti pysäköintijärjestelyistä talvella 2014–2015
- 6 Ruskeasuon pysäköintijärjestelyjen arviointiraportti 2017–2018
- 7 Ruskeasuon pysäköintijärjestelyjen loppuraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Tonttikatujen pysäköinti järjestetään siten, että jalkakäytävien nopea talvihoito mahdollistuu. Pysäköintimahdollisuus asuinpaikan läheisyydessä varmistetaan. Pysäköinnin järjestelyperiaatteet otetaan käyttöön vaiheittain alue- ja katukohtaisiin suunnitelmiin perustuen, jolloin liikenneturvallisuuden näkökulma voidaan varmistaa tapauskohtaisesti. Suunnitelmat vuorovaikutetaan.

Esittelijän perustelut

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Sörnäistenkatu 1
Helsinki 10
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

Tonttikatujen pysäköintijärjestelyjen periaatteet

Muutokset koskevat asuinalueiden tonttikatuja, joilla ei ole riskiä läpiajoliikenteen kasvulle. Edellytyksenä on, että pysäköinti on muutosten jälkeen mahdollista asuinpaikan läheisyydessä. Pysäköintijärjestelyt tehdään pysyviksi ja suunnitelmat vuorovaikutetaan. Periaatteet ovat seuraavat:

1. Tonttikadut, joilla jalkakäytävä ja pysäköinti ovat vain ajoradan toisella reunalla:
 - jatkossa pysäköinti järjestetään jalkakäytävän vastakkaisella ajoradan reunalla.
2. Tonttikadut, joilla on jalkakäytävä kadun toisella reunalla ja pysäköinti ajoradan molemmilla reunoilla:
 - pysäköinti kielletään jalkakäytävän puoleisella reunalla
 - vaihtoehtoisesti pysäköinti kielletään jalkakäytävän puoleisella reunalla vain normaalin arkityövuoron ajaksi (ma–pe klo 8–16), mikäli pysäköintimahdollisuudet heikkenevät kysyntään nähden kohtuuttomasti.
3. Tonttikadut, joilla on jalkakäytävä ja pysäköinti ajoradan molemmilla reunoilla:
 - pysäköinti kielletään ajoradan toisella reunalla
 - vaihtoehtoisesti pysäköinti kielletään ajoradan toisella reunalla vain normaalin arkityövuoron ajaksi (ma–pe klo 8–16), mikäli pysäköintimahdollisuudet heikkenevät kysyntään nähden kohtuuttomasti.

Periaatteita on havainnollistettu liitteessä 2.

Tonttikatujen nykyinen lumenpoistokäytäntö

Pysäköidyt ajoneuvot haittaavat etenkin jalkakäytävän lumenpoistoa ja tästä aiheutuu kaksinkertaista työtä. Ajoneuvot hidastavat ja jopa estävät jalkakäytävän lumenaurasta, pinnan tasausta ja liukkauden torjuntaa. Jalkakäytävän käytettävyys ja jalankulun turvallisuus heikkenevät puutteellisen talvihoidon johdosta. Runsaslumisina talvina jalankulkijat ovat pahimmillaan pakotettuja käyttämään ajorataa vuoden pimeimpään aikaan.

Tonttikatujen ajoradan ja jalkakäytävän toimivuuden palauttaminen lumisateen jälkeen tapahtuu useissa työvaiheissa. Ensin lumi aurataan jalkakäytäviltä, tämän jälkeen ajoratojen lumet aurataan pysäköityjen ajoneuvojen viereen. Seuraavassa työvaiheessa lumikarheet kasataan lähisiirtopaikkoihin, mistä ne lopuksi kuljetetaan lumen vastaanottopai-koille. Lopullinen kadun pudistaminen lumesta tehdään pysäköityjen ajoneuvojen siirron jälkeen. Samaa lunta joudutaan käsittelemään useassa vaiheessa.

Pysäköintiin käytettävän ajoradan reunan pudistamiseksi joudutaan käyttämään siirtokehotuskylttejä, pysäköidyistä ajoneuvosta laaditaan siirtopöytäkirjat ja lopuksi siirtämään ajoneuvoja. Kapeat jalkakäytävät päästään puhdistamaan lumesta vasta useiden työvaiheiden jälkeen.

Tonttikatujen lumenpoisto sitoo erilaista konekalustoa useiden vuoro-kausien ajaksi, jolloin työhön tarvitaan paljon kalustoa. Nykyisessä toi-mintatavassa konekaluston työsaavutus jää alhaiseksi. Lukumääräl-tään suuren traktori- ja kuorma-autokaluston sekä muiden työhön tarvit-tavien koneiden hankinnasta, omistamisesta, säilyttämisestä, huollosta, korjauksista ja polttoaineesta aiheutuu huomattavat kustannukset.

Talviaikaiset pysäköintikokeilut

Edellä mainituista syistä johtuen Helsingin kaupungin talvihoidon johto-ryhmä käynnisti vuonna 2012 talviaikaisen pysäköintijärjestelykokeilun, jonka tarkoitus oli nopeuttaa lumenpoistoa. Aluksi kokeiluiden painopis-te oli joukkoliikenteen käyttämällä kaduilla. Nykyisin talviaikaisia pysä-köintijärjestelyjä on käytössä muillakin kaduilla useimmissa kaupungi-nosissa.

Ennen alueellisten pysäköintijärjestelyjen toteuttamista on järjestetty asukastilaisuudet. Talven jälkeen on selvitetty asukkaiden ja kunnossa-pitäjien kokemuksia pysäköintijärjestelyjen tarkistamiseksi.

Talviaikaisissa pysäköintijärjestelyissä oli käytännössä kaksi vaihtoehtoa: vuorottainen pysäköinti sekä pysäköinnin siirto jalkakäytävän vie-restä ajoradan toiselle puolelle. Vuorottainen pysäköinti aiheutti viikoit-tain autojen siirtämistä, mistä johtui kuljettajien vastustava suhtautumi-nen tähän toimintatapaan.

Tehdyillä kyselyillä kartoitettiin myös pysäköinninvalvonnan ja joukkoliik-enteen edustajien kokemuksia pysäköintikokeiluista. Kokeilualueiden pysäköintitilannetta on seurattu mm. pysäköintilaskennoin eri vuorokau-denaikoihin ja viikonpäivin. Pysäköintikokeiluista on laadittu raportit (liit-teet 3–7).

Talviaikaisten pysäköintijärjestelyjen vuosittain laajentuessa ja ulottuessa käytännössä kaikkiin kaupunginosiin niiden toteuttamisen vaatimat uusien liikennemerkkien asettamiset ja poistamiset kaksi kertaa vuodessa aiheuttavat suuren työmäärän. Asukkaat joutuvat totuttautumaan kahdesti vuodessa vaihtuviin pysäköintisääntöihin – sama koskee pysäköinninvalvoja.

Tonttikaduilla pysäköinnin siirto pois jalkakäytävän vierestä todettiin toimivimmaksi järjestelyksi vuosien 2012 ja 2013 kokeiluissa.

Ruskeasuon ympärivuotinen pysäköintikokeilu 2016–2018

Ruskeasuon tonttikaduilla käynnistettiin vuonna 2016 pysäköintikokeilu kuudella tonttikadulla. Tarkoituksena oli selvittää pysyvän ratkaisun vaihtoehdot ja samalla parantaa katutilan ylläpidettävyyttä sekä tarjota asukkaille parempaa talvihoidon laatua (käytettävyys, turvallisuus). Ruskeasuon kokeilun tavoitteet:

- ylläpidon töihin käytettävien koneiden (imulakaisukoneet, liukkauden torjuntaan ja lumenpoistoon sekä pinnan tasaukseen käytettävä traktorikalusto ja pienemmät koneet) tehokkaan käytön mahdollistaminen
- miestyön ja pienten lumenpoistokoneiden tarpeen vähentäminen muodostamalla jalkakäytävästä ja ajoradasta yhtenäisesti operoitava alue eli ajoradan ja jalkakäytävien lumenpoiston, pinnan tasauksen sekä liukkauden torjunnan mahdollistaminen traktorikalustolle
- ajoratojen liikennöitävyyden ja jalkakäytävien käytettävyyden nopea ja samanaikainen palauttaminen lumisateen jälkeen
- hiekanpoiston tehostaminen keväällä
- puiden lehtien poistamisen tehostaminen syksyllä, millä varmistetaan kuivatuksen toimivuutta
- jalkakäytävien käytettävyyden ja niiden liikenneturvallisuuden parantaminen
- katutilan siisteyden parantaminen sekä roskien ja hienoaineksen poistamisen tehostaminen.

Edellytyksinä Ruskeasuon kokeilulle olivat, että asukkaille varmistetaan pysäköintimahdollisuus asuinpaikan lähellä, muutoksilla ei heikennetä liikenneturvallisuutta ja että pelastuslaitoksen toimintaedellytykset turvataan.

Asukasyhteistyö Ruskeasuon kokeilussa

Ennen kokeilun käynnistymistä järjestettiin asukastilaisuus yhteistyössä Ruskeasu-Seura ry:n kanssa. Kokeilusta tiedotettiin erikseen autoilijoita. Asukkailta saatujen ehdotusten perusteella kokeilua muokattiin si-

ten, että kahdella tonttikadulla toisen puolen pysäköintikielto toteutettiin vain arkipäivinä maanantaista perjantaihin klo 8 ja 15 välillä.

Kokeilun aloituksesta kahden kuukauden kuluttua järjestettiin toinen asukastilaisuus, koska asukkailla oli ensimmäisen tilaisuuden aikaan huoli pysäköintipaikkojen riittävydestä. Lisäksi kahden ensimmäisen talven jälkeen järjestettiin asukaskyselyt kokeilun tavoitteiden toteutumisesta ja mielipiteiden sekä parannusehdotusten selvittämiseksi. Ruskeasuon raporteissa on kuvattu asukkaiden kokemuksia.

Vaikutusarviointi Ruskeasuolla

Talvisin ajoratojen liikennöitävyyden ja jalkakäytävien käytettävyyden sekä turvallisuuden palauttaminen on toteutunut nopeutetusti ja pienemmällä kustannuksella liikenneturvallisuutta heikentämättä. Käytössä olevat resurssit on voitu kohdistaa tehokkaammin, jolloin kunnossapidon laatu parani. Vaihtuvien pysäköintijärjestelyjen poistuminen on selkeyttänyt kadun käyttöä ja sen valvontaa. Asukkaiden ei enää ole tarvinnut totuttautua kaksi kertaa vuodessa tapahtuviin pysäköinnin muutoksiin. Pysäköinninvalvonta on ollut tyytyväinen järjestelyjen pysyvyydestä.

Kokeilun tavoitteet ja edellytykset on toteutuneet täysimääräisinä, lisäksi on saavutettu oheishyötyjä:

- kookkaalle pelastus- ja kunnossapitokalustolle jää ahtailla kaduilla enemmän operointitilaa ja kalusto mahtuu kääntymään paremmin tonttialueelle
- näkemät ajoradalta jalkakäytävälle paranevat ja toisaalta jalankulkijat näkevät kadulla liikkuvat autot paremmin
- pysyvät järjestelyt ovat asukkaiden kannalta helpompia sisäistää ja vähentävät muutostilanteisiin liittyvää väärinpysäköintiä
- liikennemerkkien vaihtoon keväisin ja syksyisin kuluvat resurssit säästyvät
- pysyvät liikennemerkit saadaan sijoitettua tarkoituksenmukaisesti ja asennettua siistimmin.

Asukkaiden kokemukset pysäköintijärjestelyistä

Pysäköintijärjestelyjen muutoksiin on kohdistunut ankaraakin kritiikkiä kokeilun alkaessa, mutta kokeilun jatkuessa kritiikki on vähentynyt selvästi. Kun kokeilua on jatkettu seuraavana talvena, palaute on muuttunut myönteisemmäksi.

Enemmistö vastaajista on pitänyt kokeilussa tehtyjä muutoksia tarpeellisina tai toivonut niiden vakinaistamista. Aluekohtaisesti ja kaduittain on ollut vaihtelua ja joistakin yksittäisistä asioista on saatu kriittisiä pa-

lautteita kokeilun aikana. Asukkaat ovat kokeneet pysäköintijärjestelyjen muutoksista tiedottamista ja keskustelutilaisuuksien järjestämistä tärkeänä. Kokeilusta tiedottamisessa on ollut haasteita, mm. lukittujen rappukäytävien takia asukastiedotteiden perille saamisessa on ollut vaikeuksia.

Jälkimmäisen kyselyn perusteella asukkaat ovat kokeneet uusien pysäköintijärjestelyjen parantaneen tilannetta. Asukkaiden kannalta keskeinen tyytyväisyyteen vaikuttava asia on ollut se, onko kokeilun aikana ollut riittävästi pysäköintipaikkoja saatavilla kohtuullisen läheltä.

Asukkaiden kokemukset, liitteet 6 ja 7.

Liikenneturvallisuusvaikutukset

Jalankulkijoiden liukastumisia, kaatumisia ja kompastumisia ei tilastoida liikenneonnettomuuksina. Poliisin tietoon tulleet 130 vuosittaista jalankulkijoiden liikenneonnettomuutta (keskiarvo 2007–2016) kattavat arviolta noin 80 % ajoneuvojen ja jalankulkijoiden välisistä liikenneonnettomuuksista. Liukastumisen tapahtuessa loukkaantunut henkilö voi hakeutua esimerkiksi perusterveydenhuoltoon, erikoissairaanhoidon, työterveyshuoltoon tai yksityiselle lääkäriasemalle. Perusterveyshuollon tilastojen perusteella liukastumisonnettomuuksia tapahtuu vuosittain noin kolmesta neljään tuhanteen.

Ehdotetuilla muutoksilla tonttikatujen pysäköintijärjestelyihin voidaan vaikuttaa ennen kaikkea jalankulkijoiden liukastumisiin ja kaatumisiin jalkakäytävillä, mitkä ovat yleisimpiä loukkaantumissyitä jalankulkijoille. Muutosten jälkeen jalkakäytävien talvikunnossapito helpottuu ja nopeutuu, mikä auttaa ehkäisemään liukastumisia ja kaatumisia.

Lisäksi muutokset parantavat jalankulkijoiden havaittavuutta erityisesti kadunylitysten kohdalla. Tonttikaduilla jalankulkijalla on usein tarvetta ylittää katu muualta kuin suojatien kohdalta, jolloin jalkakäytävän reunaan pysäköidyt autot haittaavat jalankulkijoiden havaitsemista. Kun autot on pysäköity kadun toiselle reunalle, parantuu näkyvyys ajoradalta jalkakäytävälle ja toisinpäin. Myös jalankulkijoiden on helpompaa tarkkailla lähestyviä ajoneuvoja.

Pysäköinnin siirtämisen kadun jalkakäytävättömälle puolelle arvioidaan parantavan liikenneturvallisuutta parantuneiden jalkakäytävien talvikunnossapidon ja jalankulkijoiden havaittavuuden myötä. Kun kaksipuolista pysäköintiä vähennetään yksipuoliseksi, pitää varmistaa, että ajoradalla olevan tilan leveneminen ei ohjaa suurempiin ajonopeuksiin. Erityisesti lyhyillä päättyvillä kaduilla vaikutus on tässäkin tapauksessa vähäinen. Suunnittelemalla kullekin tonttikadulle sopiva järjestely erikseen voidaan liikenneturvallisuuden näkökulma varmistaa tapauskohtaisesti.

Kustannusvaikutukset

Kilpailutettavissa ylläpidon alueurakoissa talvihoidon ja puhtaanapidon aliurakoitsijoiden sopimushinta alenee ja samalla tonttikatujen ylläpito tehostuu. Kun nykyisten ylläpidon alueurakoiden sopimuskaudet päättyvät ja urakat kilpailutetaan uudelleen, niiden vuosikustannukset alenevat merkittävästi. Staralta tilatuilla alueilla säästöä syntyy konekaluston tarpeen ja ajoneuvojen vähenemisestä.

Kustannuksia kertyy pysäköintikieltomerkkien ja siirtokehotuskylttien asentamisesta tonttikaduille jalkakäytävän viereen. Talviaikaisia pysäköintijärjestelyjä on noin 200 kadulla ja jokaiselle kadulle sijoitetaan useita liikennemerkkejä. Liikennemerkkien ja niiden betonijalustojen paikalleen nostamisessa joudutaan käyttämään nosturikalustoa. Ajoneuvon siirtokustannukset tulevat alenemaan.

Jalkakäytävien parempi talvihoito vähentää liukastumisvahinkoja. Liukastumisista maksetut vahingonkorvaukset tulevat myös vähenemään. On myös huomioitavaa, että liukastumisvahinkojen vähenemisellä on laajempia yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Vaikutukset asukkaille

Asukkaiden kannalta saavutetaan huomattavaa hyötyä siitä, että alemmilla kustannuksilla ylläpidon laatu tonttikaduilla paranee. Tonttikatujen talvihoidon ja puhtaanapidon kalustolle mahdollistetaan töiden nopea suorittaminen. Kuivatusrakenteiden toimivuuden varmistaminen helpottuu. Pelastuskalusto pääsee tonteille helpommin. Ympärivuotisesti voimassa olevat pysäköintisäännöt ovat autoilijoiden kannalta selkeät.

Pysäköintijärjestelyjen toteuttaminen

Pysäköintijärjestelyjen toteuttaminen tapahtuu laadittavan toteuttamissohjelman mukaisesti. Järjestelyt muutetaan vaiheittain liikenteenohjaussuunnitelmiin perustuen. Asuinalueille laaditaan katukohtaiset suunnitelmat pysäköintijärjestelyjen muutoksista. Katuverkon ominaispiirteet otetaan suunnittelussa huomioon. Uudet pysäköinnin järjestelysuunnitelmat vuorovaikutetaan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Isoniemi, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38414
pekka.isoniemi(a)hel.fi, ylläpito
Jouni Korhonen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37080
jouni.korhonen(a)hel.fi, liikennesuunnittelu
Tommi Juntunen, ylläpitoinsinööri, puhelin: 310 39224

30.10.2018

Asia/18

tommi.juntunen(a)hel.fi, valmistelija

Liitteet

- 1 Asukaspysäköintivyöhykkeet
- 2 Havainnollistava piirros pysäköintijärjestelyjen muutoksista
- 3 Raportti pysäköintijärjestelyistä talvella 2012–2013
- 4 Raportti pysäköintijärjestelyistä talvella 2013–2014
- 5 Raportti pysäköintijärjestelyistä talvella 2014–2015
- 6 Ruskeasuon pysäköintijärjestelyjen arviointiraportti 2017–2018
- 7 Ruskeasuon pysäköintijärjestelyjen loppuraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano